

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว

The Application of Sufficiency Economy

in Developing Tour Operation Business

สุพจน์ สุทธิศักดิ์*

บทคัดย่อ

การพัฒนาธุรกิจนำเที่ยวตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนต้องดำเนินการพัฒนาใน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนากระบวนการให้บริการการท่องเที่ยว และการพัฒนาสถานที่ให้บริการการท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงผันผวน ทั้งทาง

เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองในปัจจุบัน เพราะการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้เกิดความสมดุลในทุกบริบทของการพัฒนา มีความเจริญก้าวหน้าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับคลื่นการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในยุคโลกาภิวัตน์

Abstract

The development of tour operator according to the Philosophy of Sufficiency Economy for security and sustainable are developed in 3 major components including Human Resource Development to support tourism industry, Tourism Service System Development and Tourism Facility Development to respond

to volatility changes in economy, society, culture and present politics. The implementation of Sufficiency Economy Philosophy will balance every aspects of development, achieve systematically growth and capable of self-adjusting of the new changes in globalization era.

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ อาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว คณะบัญชี ธุรกิจ และมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจนำเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงสิ่งแวดล้อม เนื่องจากธุรกิจนำเที่ยวเป็นตัวกลางระหว่างธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรม และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน ธุรกิจนำเที่ยวจึงถือเป็นธุรกิจที่นำความเจริญมาสู่ชุมชน นอกจากนี้ธุรกิจนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่ต้องให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่นักท่องเที่ยวในการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย เพื่อไม่ให้แหล่งธรรมชาติที่มีความบอบบางเกิดความเสียหายจากนักท่องเที่ยว

การพัฒนาธุรกิจนำเที่ยวให้มีความมั่นคงและยั่งยืน นอกจากจะต้องให้ความสำคัญกับบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกแล้ว ผู้ประกอบการควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เพื่อให้สามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และก่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนา

1. ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับคนทุกระดับ ทุกอาชีพ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย ก่อให้เกิดความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

ความพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้ (มูลนิธิชัยพัฒนา www.chaipat.or.th)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเพื่อดำเนินการตามความพอเพียง จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน และมีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาประกอบ การวางแผนและการปฏิบัติต่างๆ

2. เงื่อนไขคุณธรรม จะต้องเสริมสร้างความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน รวมถึงมีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2550) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้รวมหลักวิชา หลักการ และหลักธรรมไว้ด้วยกัน ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

1. เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

2. เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง

3. จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

4. ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

5. จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

6. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) ๒๕๕๗

นักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ได้แก่

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

5. แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่มีมิติครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านวัฒนธรรม ดังนี้ (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์)

1. มิติด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นจิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเองโดยสร้างรากฐานจิตใจที่มั่นคง อันเป็นการปฏิบัติตามทางสายกลางหรือ “มัชฌิมาปฏิปทา”

2. มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่

มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียน การเอารัดเอาเปรียบ และการมุ่งทำร้ายกัน

3. มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ รวมถึงให้พ้นจากความยากจน

4. มิติด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม

ประเวศ วะสี (2542) กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นเศรษฐกิจสายกลาง หรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา ที่สัมพันธ์กับความเป็นครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นเศรษฐกิจที่บูรณาการเชื่อมโยงชีวิต จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นประชาสังคม เศรษฐกิจพอเพียงจึงประกอบด้วยความพอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ ได้แก่

1) พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน

2) จิตใจพอเพียง รักเอื้ออาทรผู้อื่น

3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง อนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

4) ชุมชนเข้มแข็ง พอเพียง รวมตัวกัน แก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน และปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5) ปัญญาพอเพียง เรียนรู้ร่วมกัน เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก

6) ตั้งอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง เพราะเศรษฐกิจที่สัมพันธ์และเติบโตจากฐานวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อม จึงจะเป็นเศรษฐกิจที่มั่นคง

7) มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ผันผวนอย่างรวดเร็วจนกระทั่งมนุษย์ไม่สามารถรับได้

จากหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมเกื้อกูลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และนอกจากจะให้ความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นเป้าหมายศูนย์กลางในการพัฒนาแล้ว

ยังเป็นวิธีคิดที่สอดคล้องกับการตั้งรับ และปรับตัวให้เท่าทันกับคลื่นการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประเทศชาติ ชุมชน และประชาชนทุกภาคส่วน ซึ่งในบทความนี้จะมุ่งเน้นแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์กับการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว ทั้งนี้ได้มีองค์กรต่างๆ ได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจนำเที่ยวไว้ดังนี้

2. กลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว

ธุรกิจนำเที่ยว หมายถึง การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัด หรือการให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร ทิศนาจร หรือ มัคคุเทศก์ ให้แก่นักท่องเที่ยว โดยมุ่งหมายถึงการนำเที่ยวเป็นสำคัญ โดยจะเป็นการนำเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (www.readyplanet.net)

บทบาทและความสำคัญของธุรกิจนำเที่ยว

บทบาทและความสำคัญของธุรกิจนำเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้ (นาพร จันทรฉาย, 2554 : 28)

1) ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากธุรกิจนำเที่ยวถือเป็นตัวกลางระหว่างธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจนำเที่ยวจะกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินและการกระจายรายได้ในระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการผลิตในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ธุรกิจนำเที่ยวส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่างๆ และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังสามารถนำความเจริญมาสู่ชุมชนเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ช่วยพัฒนาศักยภาพของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว รวมถึงส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมและร่วมมืออนุรักษ์ เพื่อให้เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

3) ด้านสิ่งแวดล้อม บทบาทของมัคคุเทศก์ที่นำนักท่องเที่ยวไปชมสถานที่ต่างๆ คือ การให้

ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งธรรมชาติที่มีความเปราะบางเกิดความเสียหายได้ง่ายจากการท่องเที่ยว ซึ่งมัคคุเทศก์จะต้องสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวในการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาธุรกิจนำเที่ยวนั้น ผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจและกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ได้มีหน่วยงานสำคัญได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว รวมถึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ได้ให้ความสำคัญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีนัยสำคัญต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบ ให้สามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งกรมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประเมินแนวโน้มหลักในอนาคตที่ประเทศไทยและโลกอาจต้องเผชิญ ไว้ 7 ประการ ได้แก่

- 1) การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ซึ่งส่งผลให้มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น และทำให้เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างรวดเร็ว
- 2) เศรษฐกิจโลกจะเปลี่ยนศูนย์กลางมาอยู่ที่ประเทศแถบเอเชียมากขึ้น
- 3) การเปลี่ยนแปลงด้านการเงินโลกจะมีความผันผวนและความเสี่ยงมากขึ้น
- 4) ประชากรสูงอายุโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นโอกาสของประเทศไทยในการบริการผู้สูงอายุ
- 5) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีกับการดำรงชีวิตของมนุษย์

6) แนวโน้มปัญหาด้านพลังงานซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของโลก

7) ปัญหาภัยคุกคามจากภาวะโลกร้อนซึ่งส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิต

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องตระหนัก และปรับตัวให้พร้อมรับกับสถานการณ์

วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) ๒๕๕๗

ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งสถานการณ์ที่เป็นโอกาสและสถานการณ์ที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่อการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555 : 8) ยังได้วิเคราะห์กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวในอนาคต ดังนี้

- 1) ชนชั้นกลางที่มีเงินในประเทศกลุ่ม BRICs (Brazil, Russia, India, China) ซึ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ
- 2) กลุ่มผู้เดินทางเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาว อายุ 20-40 ปี เดินทางเพื่อมาทำธุรกิจแบบระยะสั้น (Short - Haul)
- 3) กลุ่มผู้บริหารและกลุ่ม MICE (Meeting, Incentives, Conventions and Exhibitions) เป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่มีโอกาสและศักยภาพนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะคำนึงถึงความสะดวกสบายและความผ่อนคลาย สามารถทำงานในระหว่างการเดินทางได้ คาดหวังจะได้รับการบริการที่ดีเยี่ยม นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 18 ต่อปี
- 4) กลุ่มผู้สูงอายุซึ่งจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประชากรจากประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ ญี่ปุ่น เยอรมัน ฝรั่งเศส และอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น สปา การท่องเที่ยวแบบพำนักรถนอน เป็นต้น
- 5) กลุ่มคนโสด โดยเฉพาะเพศหญิงจะเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากขึ้นในช่วง 5 ปี ซึ่งกลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีความเต็มใจจะซื้อเพื่อความพึงพอใจสูง

6) กลุ่มสนใจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งมีอัตราการเติบโตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (www.thaichamber.org) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเป็น 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

2.1 กระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีกลยุทธ์ ดังนี้

2.1.1 สร้างสรรค์กิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

2.1.2 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และทำการตลาดท่องเที่ยวไทยเชิงรุก

2.1.3 เสริมสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อการพัฒนาการค้าและการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

2.2 พัฒนาและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวรวมถึงยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทยทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยมีกลยุทธ์ดังนี้

2.2.1 พัฒนาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

2.2.2 ยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวให้เทียบเท่ามาตรฐานระดับสากล

2.3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาสในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว โดยมีกลยุทธ์ดังนี้

2.3.1 พัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง และปัจจัยพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว

2.3.2 สร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค

2.3.3 พัฒนาเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมและระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

2.4 พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นคงในทรัพยากรบุคคลทางการท่องเที่ยว โดยมีกลยุทธ์ดังนี้

2.4.1 เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งการมีจิตใจในการให้บริการ (Service mind) ให้แก่บุคลากรด้านการท่องเที่ยว

2.4.2 เร่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

จากกลยุทธ์พัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์อย่างเหมาะสมกลมกลืน ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

3. การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์สำหรับการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว

การจัดการธุรกิจนำเที่ยวเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น หน่วยงานที่ให้บริการควรยึดหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ประการ เป็นแนวทางในการตัดสินใจและการปฏิบัติ ดังนี้ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสรารุณ, 2553)

3.1 ความพอประมาณ จัดการธุรกิจนำเที่ยว โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเอง หรือภายในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะแสวงหาทรัพยากร แหล่งทุน วัตถุดิบ หรือสิ่งของและบริการต่างๆ จากภายนอก ใช้ทรัพยากรอย่างพอเหมาะพอควรกับสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ขององค์กร โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสถานะของตนเองและสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ รักษาระดับของความพอประมาณ ไม่มากเกินไปจนเกินไปจนขาดแคลน หรือไม่เพียงพอที่จะดำเนินการให้เกิดประโยชน์ได้ โดยการใช้อย่างมียั้งคิด รู้คุณค่า ดูแลรักษา พัฒนาต่อยอดให้เพิ่มพูนและดียิ่งๆ ขึ้น โดยอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบในการวางแผนและตัดสินใจ และต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมด้วย เช่น ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ไม่ทำลายธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดการธุรกิจนำเที่ยวต้องส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจากภายใน โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรก่อน แล้วจึงค่อยขยายเชื่อมโยงกับภายนอกอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามความจำเป็น

3.2 ความมีเหตุผล การจัดการธุรกิจนำเที่ยวนั้น ต้องตัดสินใจดำเนินการต่างๆ อย่างมีเหตุผล

บนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวมอย่างรอบคอบ ดังนั้น การที่จะวางแผนสำหรับดำเนินการในเรื่องต่างๆ อย่างสมเหตุสมผลได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน และแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีความรอบคอบในการคิดพิจารณาตัดสินใจ โดยใช้สติปัญญา ด้วยความตั้งมั่นของจิตในทางที่ถูกที่ควร

3.3 การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การจัดการธุรกิจนำเที่ยว ต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับมือผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ทันที่ มีการพิจารณาให้เห็นว่าทุกอย่างไม่น่าแน่นอน มีความเป็นไปได้ที่จะแปรปรวน ผันผวนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฉะนั้นการที่จะทำอะไรก็ตาม ต้องไม่เสี่ยง ไม่ประมาท คิดถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น แล้วจึงเตรียมตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีภูมิคุ้มกันที่จะคุ้มกันตัวเองได้ เตรียมวิธีการทำงานในรูปแบบต่างๆ ให้พร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยไม่ซบถซบเซาหรือหยุดชะงักกลางคัน รวมถึงสามารถพัฒนาในระยะยาวได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ทั้งด้านการจัดการและการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันสามารถทำให้เกิดวิถีการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน 4 ประการ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล การให้ความสำคัญกับเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาที่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) ๒๕๕๗

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งทรัพยากรทางกายภาพที่เป็น วัตถุ เงินทุน และระบบนิเวศวิทยาต่างๆ ไปจนถึง ทรัพยากรทางสังคม วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี ความเป็นอยู่ ค่านิยม และการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลง มากกว่าการที่จะมุ่งขยายการเจริญเติบโตให้มากขึ้นเพียงมิติเดียว ดังที่เคยดำเนินมาในอดีต

การให้ความสำคัญกับเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาที่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม โดยมีแนวคิดว่าการกระทำของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลกระทบต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม ฉะนั้นแต่ละคนจึงควรใส่ใจที่จะกำหนดเป้าหมายย่อยส่วนบุคคลในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และในขั้นปฏิบัติ แต่ละบุคคลควรดำเนินการกิจของตนให้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ ภายใต้บริบทและข้อจำกัดของแต่ละคน เพื่อให้เกิดทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ของส่วนรวมไปด้วยกัน

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง โดยเริ่มจากการสร้างความมั่นคงทางธุรกิจให้สามารถพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่งก่อน แล้วจึงเพิ่มระดับการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีคุณธรรมกำกับความรู้ในการดำเนินชีวิต จึงจะสามารถทำให้เกิดวิถีการพัฒนาสู่ความยั่งยืนได้ เพราะคนที่มีคุณภาพสามารถใช้สติปัญญาในทางที่ถูกต้อง เป็นเหตุเป็นผล และใส่ใจที่จะเรียนรู้ คิดค้น ปรับปรุงวิธีการ และแนวทางในการจัดการทรัพยากรต่างๆ ให้เหมาะสม สมดุล และป้องกัน แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้เกิดผลดีขึ้นเรื่อยๆ ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยส่วนรวม (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสรารุท, 2553)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงใช้หลักการทรงงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมในทางปฏิบัติจริง ยกตัวอย่างเช่น

การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รู้ว่าเรามีทรัพยากรอะไรบ้าง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ หรือมีปัญหาอย่างไร เป็นการรู้จักตนเองให้ดีกว่าก่อนอย่างรอบรู้ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกเส้นทางพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละเวลาตามความเป็นจริง

เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรอบคอบ ตลอดจนสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการพัฒนา แต่ละคนจะได้มีความกระตือรือร้น สนใจ ใส่ใจในปัญหา รวมถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

การพัฒนาให้เป็นไปอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้สามารถรักษาสมดุลในแต่ละย่างก้าวของการพัฒนาได้ เพราะการพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และมนุษย์มีการเรียนรู้และปรับตัวต่างกัน ดังนั้นการจะทำให้ประโยชน์ของการพัฒนากระจายสู่ส่วนรวมได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงพื้นฐานศักยภาพ และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในแต่ละช่วงเวลา แล้วจึงค่อยๆ ต่อยอดการพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ อย่างเหมาะสม ตามพื้นฐานของความเป็นจริง เพื่อให้การพัฒนามีความมั่นคง ชุมชนและสังคมมีความเข้มแข็ง ไม่เกิดความแตกแยกในสังคมบนเส้นทางการพัฒนา (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสรารุท, 2553)

ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ควบคู่ไปกับการใช้หลักความรู้และคุณธรรม จึงเป็นหลักการสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์เป็นแนวทางการจัดการธุรกิจน่าเที่ยว ตามศักยภาพและความพร้อมของทรัพยากรด้านต่างๆ ที่มีอยู่ รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งความรู้ เทคโนโลยี ประสิทธิภาพ และศักยภาพของคนในองค์กร

4. แนวทางการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะต้องกำหนดกรอบการพัฒนาใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการ การพัฒนากระบวนการให้บริการ และการพัฒนาสถานที่ให้บริการ ตามรายละเอียด ดังนี้

4.1 การพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการ

4.1.1 การวางแผนกำลังคน ควรดำเนินการดังนี้

1) ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวควรกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรเกี่ยวกับกำลังคน โดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิสัยทัศน์ สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว เพื่อให้เกิดความพอดี ไม่มากไม่น้อยเกินไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ

2) จัดทำแผนบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กร ทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เช่น การศึกษาต่อ การอบรมสัมมนาที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ เป็นต้น เพื่อพัฒนาคุณภาพบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงความพอดี ความมีเหตุผล รวมถึงหลักความเสมอภาค

4.1.2 การสรรหา คัดเลือก ควรดำเนินการดังนี้

1) กำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งในงานที่ปฏิบัติ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับงาน

2) บริหารจัดการกำลังคนให้สอดคล้องกับภารกิจ และสรรหาบุคลากรโดยใช้ระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส และคำนึงถึงความสามารถที่เหมาะสมกับงาน

4.1.3 การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร ควรดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารและบุคลากรทำความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำความรู้มาใช้ในการเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อการ

พัฒนาธุรกิจนำเที่ยว โดยเฉพาะการศึกษาตามแบบอย่างขององค์กรอื่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) จัดโครงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลด้านการปฏิบัติงาน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

3) จัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ อย่างถูกต้อง

4) เตรียมบุคลากรผู้ให้บริการให้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นเต็มใจ และมีจิตสำนึกในการให้บริการ มีจิตสำนึกในการให้บริการที่โปร่งใส เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม และความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น

5) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กร

6) ถ่ายทอดนโยบาย ให้ความรู้ และเสริมสร้างวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและหลายช่องทาง เช่น การประชุมสร้างความเข้าใจ การจัดทำคู่มือความรู้ การจัดบอร์ดเผยแพร่ความรู้ และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

7) จัดโครงการหรือกิจกรรมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงบนพื้นฐานของคุณธรรม มีชีวิตที่เรียบง่าย มีการออม มีความสามัคคี และสร้างค่านิยมใหม่ที่สอดคล้องตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงได้นำความรู้และค่านิยมที่ดีไปถ่ายทอดแก่บุคคลอื่นด้วย

8) คณะผู้บริหารหรือกลุ่มต้นแบบ เป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาขับเคลื่อนธุรกิจ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9) มีการติดตามหรือประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือประเมินความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กร

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) ๒๕๕๗

4.2 การพัฒนากระบวนการให้บริการนำเที่ยว

4.2.1 การกำหนดนโยบายขององค์กรตาม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรดำเนินการ ดังนี้

1) มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบในการขับเคลื่อนนโยบาย

2) น้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว ได้แก่ การศึกษาข้อมูลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของบุคลากรทุกฝ่าย รวมถึงการพัฒนาธุรกิจอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

3) วิเคราะห์สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และของโลก เพื่อนำความรู้มากำหนดแนวทาง และสร้างภูมิคุ้มกันในการพัฒนาการให้บริการนำเที่ยวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง

4.2.2 การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ดังนี้

1) การบริหารจัดการเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการ ด้วยความซื่อตรงและโปร่งใส เกิดความปลอดภัย และผู้รับบริการรู้สึกประทับใจ

2) การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล การบริหารการเงิน และการบริหารพัสดุ อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า

3) ปรับปรุงกระบวนการให้บริการด้วยการลดระยะเวลาและขั้นตอนการให้บริการ มีช่องทางการสื่อสารกับผู้รับบริการ ที่สะดวกและประหยัด

4) อำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ภายใต้กฎระเบียบและกติกากำหนด

5) ประเมินการปฏิบัติงาน และประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6) บริหารจัดการองค์กรตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผล โดยยึดหลักร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ

4.2.3 การจัดการงบประมาณ ควรดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำแผนการใช้งบประมาณขององค์กร โดยคำนึงถึงศักยภาพทางฐานะการเงิน ลำดับความสำคัญของปัญหา เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

2) มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณ

4.2.4 การจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ควรดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำแผนการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ตามความเหมาะสมกับงบประมาณขององค์กร รวมทั้งครุภัณฑ์ และดำเนินการบำรุงรักษาตามแผนที่กำหนดจัดทำแผนการบำรุงรักษาวัสดุ

2) บริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น มาตรการประหยัดไฟฟ้า มาตรการประหยัดกระดาษ มาตรการประหยัดน้ำมัน เชื้อเพลิง การปรับปรุงการใช้ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่ต้องจัดซื้อหรือจัดสร้างใหม่ เป็นต้น

4.3 การพัฒนาสถานที่ให้บริการนำเที่ยว

4.3.1 การพัฒนาสำนักงาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1) พัฒนาลำโพงงานให้มีความน่าอยู่ สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ การจัดสำนักงานให้สวยงาม การจัดกิจกรรม 5 ส. รวมทั้งจัดทำแผนผังขั้นตอนการให้บริการของงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของผู้รับบริการ

2) จัดให้มีพื้นที่บริการ ที่สามารถอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

3) จัดให้มีระบบความปลอดภัยทั้งพื้นที่ภายในและบริเวณภายนอกสำนักงาน

4) จัดให้มีบุคลากรดูแลสถานที่บริเวณสำนักงานให้มีความสะอาด สงบ และร่มรื่น

4.3.2 การพัฒนาสถานที่สำหรับการท่องเที่ยว

ควรดำเนินการ ดังนี้

1) ให้ความรู้และรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีจิตสาธารณะ ในการร่วมดูแลสถานที่ท่องเที่ยว และรักษาสีเขียวของสถานที่ท่องเที่ยว

2) พัฒนาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

3) พัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง และปัจจัยพื้นฐาน เพื่อการท่องเที่ยว

4) สร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน และในภูมิภาค

แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์สำหรับพัฒนาธุรกิจนำเที่ยวดังกล่าวในทุกประเด็น เป็นการบูรณาการหลักความพอประมาณ และความมีเหตุผลในการดำเนินงาน การสร้างภูมิคุ้มกันให้ธุรกิจนำเที่ยวสามารถพัฒนาและคงอยู่อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของหลักความรู้คู่คุณธรรม จึงเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นคง สอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงผันผวน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และการเมืองในปัจจุบัน เพราะการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้เกิดความสมดุลในทุกบริบทของการพัฒนา มีความเจริญก้าวหน้าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีความเชื่อมั่นคงที่จะไม่หวั่นไหวสั่นคลอนจากผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. (2555). “ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555-2559”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2557, จาก www.senate.go.th.
- จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และคณะ. (2552). รายงานการวิจัย เรื่อง “โครงการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบและศักยภาพในการบริการที่เป็นเลิศของอำเภอ ในสังกัดกรมการปกครอง.” มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). คำปรารภในคำพอสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพระดาบส.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปริยานุช พิบูลสรารุช. (2553). ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.
- “ธุรกิจนำเที่ยว.” (2557). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 กรกฎาคม 2557, จาก www.readyplanet.net.
- นภาพร จันทร์ฉาย. (2554). การจัดการตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประเวศ วะสี. (2542). เศรษฐกิจพอเพียงและประชาคมแนวทางพลิกพื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2554). เศรษฐกิจพอเพียง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2554, จาก www.chaipat.or.th.

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม) ๒๕๕๗

- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2550). “เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ : แนวทางสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน.” วารสารสุทธิปริทัศน์. 21(มกราคม-สิงหาคม) : 22-28.
- “เศรษฐกิจพอเพียง”. (2556). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 2 พฤษภาคม 2557, จาก www.wikipedia.org.
- สุพจน์ สุทธิศักดิ์ สุจิรา สุขวัฒน์ และวิศิษ แก้วเอี่ยม. (2556). รายงานการวิจัย เรื่อง “การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนารูปแบบและศักยภาพการให้บริการที่เป็นเลิศขององค์กรส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม.” ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอเมืองนครปฐม : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2556). “ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยวสู่ AEC” [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 พฤษภาคม 2557, จาก www.thaichamber.org.

